

פרפראות

פאר

פרשת שמיני פרה תשפ"ב

חוקת התורה

מכוון אל

ההסתר

שבידיעה

והבחירה

# פרפראות פאר

## חוקת התורה מכוון אל ההסתר שבידיעה והבחירה

אות כ"ב

### מפתח נושאים שמיני פרה תשפ"ב

א, הכתוב זה הדבר נכתב כדי לדרוש אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם  
 ב, למה שינה הכתוב הקריאה שקרא משה לאהרון אלא כדי להדרש  
 ג, יש לומר כי מדבריו של משה למד אהרון הדרך להשכנת שלום  
 ד, הדרך להשיב מעוון ע"י הבושה למד אהרון ממ"ש לו משה לכך נבחרת  
 ה, במעשה ידיכם בדרך צחות והלצה  
 ו, בדרך הכוזרי יש לבאר השינוי בין לשון רבים ליחיד  
 ז, כבודות האדם במוצאי שבת בשביל נשמה שאבדה, והמאחרים לצאת ערבים ערובו  
 ח, בכח האדם לראות כל דבר עפ"י רצונו והכנתו  
 ט, הכשרת האברכים על הקו"עליק התהפכות של דוד המלך  
 י, ביום השמיני מכוון להיום ה' נראה אליכם לגילוי שהיה בקריע"ס  
 יא, בירור בדבר שתיקתו של אהרון  
 יב, דברים שהשווה הכתוב בין שמיני למילואים לשמיני למילה  
 יג, ביאור הכתוב נער הייתי וגם זקנתי לדף היומי יבמות ט"ז ע"א  
 יד, למה הוקבעה פרשה זו אחת בשנה לקרות אותה ביאור בעל העקידה  
 טו, ג' סיפורים המסוגלים להשפיע לבני ישראל צרכי פסח בהרחבה  
 טז, ביאור הכתוב אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני  
 יז, הדברים שנעשו בזכות אברהם אבינו הם באים בתמימות כמו פרה אדומה  
 יח, טעם למה הפרה מטהר טמאים ומטמא טהורים  
 יט, לטמא מעפר שרפת החטאת ר"ת למשה וגם ר"ת שלמה, בנין אריאל  
 כ, ביאור הכתוב יושר דברי אמת כי תפילין ומזוזות צ"ל כתובין כסדרן  
 כא, צחוק תעשה מאמא שלך אמרו לו חכמים וחנק את עצמו  
 כב, חוקת התורה מכוון אל ההסתר שבידיעה והבחירה

### א, הכתוב זה הדבר נכתב כדי לדרוש אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם

איתא בתורת כהנים, (ספרא פרשת שמיני מכילתא דמילואים אות א', ילקוט שמעוני פרשת שמיני רמז תקכ"א), זה הדבר, אמר להם משה לישראל, אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם ותהיו כלכם ביראה אחת, ובעצה אחת, לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו שנאמר ומלתם את ערלת לבבכם, ע"כ,

יש לדעת, כי שלושה דרכים הם בדרשות חז"ל על הכתובים,

א, כאשר פסוק או מילה נראים כמיותרים ואז דרשו חז"ל את הפסוק או המילה, (עיין ביאור המהרש"א סוטה י"א ע"א על הכתוב ותתצב אחותו)

ב, גם כאשר אין הפסוק מיותר ואינו יוצא מדי פשוטו, דרשו במ חז"ל את דרשותיהם, אשר עליהם אמרו חכמים כי דרשות חז"ל בכתובים, הם הם כונת הפסוק, (עיין מהר"ל בהקדמה לספרו באר הגולה),

ג, פסוק הנכתב לכתחילה כמיותר כדי לדרוש בו, כגון בפרשתנו, כמבואר לקמן,

\*\*\*\*\*

### ב, למה שינה הכתוב הקריאה שקרא משה לאהרון אלא כדי להדרש

כתיב (ויקרא ט"ו א'), "ויהי ביום השמיני, קרא משה לאהרון ולבניו ולזקני ישראל, ויאמר אל אהרון, קח לך עגל בן בקר לחטאת, ואיל לעלה תמימים, והקרב לפני ה'",

כתיב (ויקרא ט"ו ו'), "ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו",

**חברך מהו עושה**, מטרף לבו מחנק עצמו תולש בשערו ואומר אוי לי איך אשא עיני בחברי, בושתי ממנו שאני הוא שסרחתי עליו, והיה יושב אצלו עד שהיה מוציא כל קנאה שיש בלבו, **שוב הולך אצל חברו** (ללא שנשלח) ועושה לו כך, וכשפגעו זה בזה, גפפו וחבקו זה לזה, עכ"ל המדרש,

**מבואר**, כי בעלי המריבה נתרצו ע"י שסיפר להם אהרון לתומו מבלי שנשלח לומר כי היריב רוצה לעשות שלום, ובכך עלה לבם ורצו לעשות שלום,

### משה רבינו בא לנהוג עם אהרון בדרך השכנת שלום

**איתא במדרש** (ספרא פרשת שמיני, מכילתא דמילואים, אות י"ט), **כתיב** (ויקרא ט' כ"ג) "ויבא משה ואהרן אל אהל מועד", כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה עומד אהרן ומצטער, **אמר יודע אני שכעס עלי המקום**, בשבילי לא ירדה שכינה לישראל, **כתיב** (ויקרא ט' א'), **"קרא משה לאהרן וגו' קח לך עגל" כתב רש"י מתורת כהנים**,

**להודיעו שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה**,

**ולפי שרצה משה רבינו לנהוג עם אהרון**, בדרך הזאת של השכנת שלום שעשה כן אהרון שהיה משכין שלום בין אדם לחבירו, שהיה הולך אצל האחד מבלי לומר לו שחבירו שלחו,

**כך רצה מש"ר לפייס בין הקב"ה לאהרון הכהן**, מבלי שהגיד לו שהקב"ה שלחו, וכך בא משה לאהרון, ואמר לו **"כאלו" מעצמו**, **"קח לך עגל"** הקב"ה רוצה למחול לך על עוון העגל, לפיכך רק לבסוף אמר לו, **זה הדבר אשר צוה ה'**, ובתחילה לא אמר לו כי הקב"ה שלחו.

### מכאן למד אהרון הכהן הדרך לפייס

**אפשר לומר**, כי מאותו מעשה למד אהרון את הדרך אשר יילך בה, לפייס בין אדם לחבירו, שלא בא על דעת חבירו.

\*\*\*\*\*

### ד, הדרך להשיב מעוון ע"י הבושה למד אהרון ממ"ש לו משה לכך נבחרת

**יש להקשות**, בכל מקום שאמר השי"ת למשה רבינו לאמר לאהרון, פתח בוידבר ה' אל משה לאמר, ואח"כ אמר את הצווי, הדיבור, והאמירה, כגון,

(ויקרא ו' א'), **וידבר ה' אל משה לאמר, צו את אהרן ואת בניו לאמר**, זאת תורת העלה וגו',

(ויקרא ו' י"ז), **וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר**, זאת תורת החטאת וגו',

(ויקרא כ"א א'), **ויאמר ה' אל משה, אמר אל הכהנים בני אהרן וגו'**,

**ורק כאן פתח ב"קרא משה לאהרן ולבניו"**, ואמר לו משה רבינו הדברים שלא בשמו של הקב"ה **וכאלו אמרם בשמו**,

**ורק לבסוף אמר לו, זה הדבר אשר צוה ה'**, תעשו,

**וקשה**, למה שינה הכתוב במקום הזה, ולא פתח בוידבר ה' אל משה לאמר,

אלא פתח ב"קרא משה לאהרון" וגו', ובסוף סיים **זה הדבר אשר ציוה ה' את משה**, מה שלא מצינו בכל התורה כולה,

**לפיכך צ"ל**, שהכתוב שינה דרכו, ולא כתב כבכל מקום כגון וידבר ה' אל משה אמור אל אהרון וכו', מכיוון והיה רוצה להביא הכתוב **זה הדבר**, כדי לדרוש בו, שביום שהתחילה עבודת המשכן, צריכים להיות, **בשלום, ביראה אחת, ובעצה אחת**,

\*\*\*\*\*

### ג, יש לומר כי מדבריו של משה למד אהרון הדרך להשכנת שלום

**איתא במשנה** (מסכת אבות פרק א' י"ב) הלל ושמאי קבלו מהם הלל אומר הוי **מתלמידיו של אהרן** אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ע"כ,

**איתא במדרש**, (ילקוט שמעוני מלאכי פרק ב' רמז תקפח), **כתיב** (מלאכי ב' ו') "בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעוון",

**שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה**, הולך אהרן (ללא שנשלח) ויושב לו אצל אחד מהם ואומר לו, ראה בני,

"ויהי נועם ה' אלקינו עלינו", (תהלים צ'), "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם",

**בדרך צחות עיין אות י"ז**

**בדרך הלצה אפשר לומר**, לפי שבזמן הזה **שהתפילות הם במקום הקורבנות, ויש מי שמרבים להתלהב בתפילתם ע"י ידיהם**, לפיכך כשירד מעשות הקורבנות, ברכם שתשרה שכינה **במעשה ידיהם**, כלומר, **במעשה ידיהם שבתפילתם**. כשהתפילה תהיה במקום הקורבנות,

\*\*\*\*\*

**ו, בדרך הכוזרי יש לבאר השינוי בין לשון רבים ליחיד**

**כתיב** (ויקרא י"ו), "ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו",

**כתיב** (ויקרא י"ט), "יין ושכר אל תשת, אתה ובניך אתך, בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו"

**יש לשאול**, דבראשיכם ובגדיכם כתב בלשון רבים, ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא

**תפרמו**, וביין ושכר כתב בלשון יחיד, **אל תשת**, ולא כתב אל תשתו,

**יש לבאר ע"ד מש"כ בספר הכוזרי** לרבי יהודה הלוי (מאמר שלישי אות ט"ז), **דהשכור בעת שכרותו**, גם אם הובאו לפניו כל הדברים שהוא מתאוה להם, **ונמצא בחברת רעיו**, אין אלו הנאותיו, מכיון ולא באו לידו כשהוא במצב של הכרה מלאה, ותחושה שלימה, ע"כ,

**וכאן רמז הכתוב** דהשותה יין ושכר, הינו לבד עם עצמו, ואין אחרים אתו, ולכן כתב ביין ושכר אל תשת בלשון יחיד.

\*\*\*\*\*

**ז, כבודות האדם במוצאי שבת בשביל נשמה שאבדה, והמאחרים לצאת ערבים ערובו**

**כתיב** (ויקרא י"י) "ולהבדיל בין הקדש ובין החול, ובין הטמא ובין הטהור"

**כתיב** (ויקרא ט"ז), "קרב אל המזבח", **כתב רש"י** (מת"כ) שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת,

**איתא בספרא** (פרשת שמייני, מכילתא דמילואים, אות י"ט), **כתיב** (ויקרא ט"ז כ"ג) ויבא משה ואהרן אל אהל מועד, כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה עומד אהרן ומצטער, אמר יודע אני שכעס עלי המקום, בשבילי לא ירדה שכינה לישראל, כך עשה לי משה אחי שנכנסתי ונתביישתי ולא ירדה שכינה לישראל, **מיד נכנס משה עמו**, ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל, לכך נאמר ויבא משה ואהרן אל אוהל מועד, ע"כ,

**דרכו של אהרון להשיב מעוון ולקרב לתורה היה ע"י שנתבייש האדם**

**איתא במדרש**, (ילקוט שמעוני, מלאכי פרק ב רמז תקפח), **כתיב** (מלאכי ב' ו') "בשלום ובמישור הלך אתי. ורבים השיב מעוון",

**ר' מאיר אומר**, מה תלמוד לומר "ורבים השיב מעון", מלמד שהיה אהרן מהלך, אם

פגע בו אדם רע או רשע, **נתן לו שאלת שלום, למחר בקש אותו האיש לילך ולעבור עבירה**, אמר אוי לי איך אשא עיני ואראה את אהרן, **בושתי ממנו שנתן לי שלום**, נמצא אותו האיש נמנע מלילך לעבור עבירה, ע"כ, **מבואר** כי השיב מעוון ע"י הבושה,

**ביאור במ"ש משה למה אתה בוש לכך נבחרת**

**אפשר לפרש**, מה אמר לו משה לאהרון **למה אתה בוש, לכך נבחרת**, מזה שאתה בוש, יודע אני כי לאותו הדבר **נבחרת, פירוש**, שע"י **הבושה** אתה משיב רבים מעוון,

**כדאיתא במדרש**, שהיה אהרן מהלך, אם פגע בו אדם רע או רשע נתן לו שאלת שלום, למחר בקש אותו האיש לילך ולעבור עבירה, אמר אוי לי איך אשא עיני ואראה את אהרון, **בושתי ממנו שנתן לי שלום**, וזהו, **למה אתה בוש, לכך נבחרת**.

\*\*\*\*\*

**ה, במעשה ידיכם בדרך צחות והלצה**

**כתיב** (ויקרא ט"ב), "וירד מעשת החטאת והעלה והשלמים, ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם", וברש"י, אמרו

עפ"י רצונו והכנתו

**כתיב**, (הפטרת פרשת שמיני שמואל ב' פרק ו' י"א)  
 "ויישב ארון ה' בית עבד אדם הגתני שלשה  
 חדשים ויברך ה' את עבד אדם ואת כל ביתו",

"ויגד למלך דוד לאמר ברך ה' את בית עבד  
 אדם ואת כל אשר לו בעבור ארון האלקים  
 וילך דוד ויעל את ארון האלקים מבית עבד  
 אדם עיר דוד בשמחה",

"ויהי כי צעדו נשאי ארון ה' ששה צעדים  
 ויזבח שור ומריא",

ודוד **מכרכר** (מרקד) בכל עז לפני ה' ודוד חגור  
 אפוד בד,

"ודוד וכל בית ישראל מעלים את ארון ה'  
 בתרועה ובקול שופר"

"והיה ארון ה' בא עיר דוד ומיכל בת שאול  
 נשקפה בעד החלון, **ותרא את המלך דוד מפזז**  
**ומכרכר** לפני ה' ותבו לו בלבה"

**מבואר**, בפסוק כי מיכל בת שאול ראתה בדוד  
 שתי ענינים שונים, גם **מפזז** וגם **מכרכר**,

**וקשה**, מנין לקחה לומר שהיה גם **מפזז**, ודבר  
 זה לא היה, שהרי נאמר בכתוב ודוד **מכרכר**,  
 ולא נאמר **מפזז ומכרכר**,

**וצריך לבאר ולומר**, כי כל אחד רואה בכל דבר  
 איך שהוא מסתכל עליו, והוא אשר אמרנו, כי  
 לפי הכנתו של האדם ורצונו, כך הוא רואה.

גם בלחם הפנים כל אחד ראה הדבר עפ"י  
 רצונו

**כתיב** (ויקרא כ"ד ח') ביום השבת **ביום השבת**  
**יערכנו** לפני ה' תמיד מאת בני ישראל ברית  
 עולם,

**כתיב** (ויקרא כ"ד י'), ויצא בן אשה ישראלית  
 כתב רש"י (מתורת כהנים), **מהיכן יצא**, רבי  
 ברכיה אומר, מפרשה שלמעלה יצא, לגלג  
 ואמר **ביום השבת יערכנו**, דרך המלך לאכול  
**פת חמה** בכל יום, שמא **פת צוננת** של תשעה  
 ימים בתמיה, עכ"ל,

**איתא בגמרא** (יומא כ"א ע"א, חגיגה כ"ו ע"ב),  
 אמר רבי יהושע בן לוי, נס גדול היה נעשה  
 בלחם הפנים, סלוקו כסדורו שנאמר (שמואל  
 א' כ"א ז') "לשום לחם חם ביום הלקחו",

**כתב בעל הטורים**, "החול", ב' פעמים  
 במסורה. "בין הקדש ובין החול". ואידך,  
 (משלי כ"ז ג'), כובד אבן ונטל החול,

**כיון שנבדל בין קדש לחול** במוצאי שבת,  
 איכא כובד אבן ונטל החול, **שאדם כבד**  
**במוצאי שבת בשביל נשמה שאבדה**, עכ"ל  
**בעל הטורים**,

**יש לבאר עפ"י הא דאיתא בגמרא**, (ביצה ט"ז  
 ע"א) נשמה יתירה נותן הקדוש ברוך הוא  
 באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה  
 הימנו שנאמר שבת וינפש כיון ששבת ווי  
 אבדה נפש,

**כתב רש"י**, נשמה יתירה - רוחב לב למנוחה  
 ולשמחה, ולהיות פתוח לרווחה, **ויאכל**  
**וישתה ואין נפשו קצה עליו**, ע"כ,

**מבואר**, דהנשמה יתירה נותנת רוחב לב  
 שיאכל וישתה יותר מלמודו, **ואין נפשו קצה**  
**עליו**,

**איתא בגמרא**, (שבת קי"ח ע"ב) כשהוא אומר  
**וקראת לשבת ענג**, הוי אומר זה עונג שבת,

**במה מענגו** (יותר מבימי החול) רב יהודה בריה  
 דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אמר,

בתבשיל של תרדין, ודגים גדולים, וראשי  
 שומין, ע"כ,

**מבואר**, דבשבת אוכל יותר מלמודו,

**לפי"ז אפשר לבאר**, מכיוון דרוחב לב של  
 הנשמה יתירה, הוא המחזיק המאכל שלא  
 תהיה **נפשו קצה עליו** כפירש"י, א"כ  
 במוצ"ש, שאבדה הנשמה יתירה, אין כאן  
 רוחב לב להמאכל והמשתה, **ונפשו קצה עליו**  
 ממה שאכל יותר מלמודו, וזהו שאמר **בעל**  
**הטורים**, **שאדם כבד במוצאי שבת בשביל**  
**נשמה שאבדה**.

יש לבאר, **המאחרים לצאת מן השבת**,  
 שמחים לשמרו **ולערב ערובו**, דמי שמשמר  
 שבת בתוספת מרובה, **ומאחר לצאת מן**  
**השבת**, נמצאת הנשמה יתירה אצלו זמן רב  
 יותר, ועי"כ מאכלי שבת **ערבים** עליו יותר  
 זמן, ואין נפשו קצה עליו, וזהו **ולערב ערובו**,  
 שהמאכלים ערבים עליו בכך **שמאחר לצאת**  
**מן השבת**.

\*\*\*\*\*

לא תשבע מהן, ואף עצם הטוהר ומקור הקדושה, גם בשעה שאין תשוקתו מתלקחת למסור נפשו בפועל, לעשיי חריפה מעין מסירת הנפש, משתוקק, מי יתן עתה בידי עשיי, שעכ"פ לשעה אעקור את לבי מלבי, גופי מגופי, עצמי מעצמי, הילך לד',

**וכשהתחלתי להכין עצמי, להסיוס והחינוך של הכנסת ספר תורה, נתלקחה בי תשוקתי ביתר שאת ותהי כאש בעצמי, הלא שעת שמחה קדושה ונוראה מעין זו, אפשר אחת היא בכל חיי, ומה אוכל לעשות בה בגופי בפועל לאלקי,**

**אגיל ברעדה וארקוד בכל כחי, טוב, אבל נפשי עוד לא תשבע, אין זאת עוד העשיי הגדולה והחריפה המתאימה לשעה קדושה מרוממה ויחידה כזו, ואומר, אתהפך כאותם הנבזים והשפלים המתבטלים בשמחת אדוניהם לכבודם,**

#### רצון היצר לבטל את התשוקה הנוראה

**ויגע בי השטן לענות בי, מה העבודה הזאת לך, מה טעם יש בה, ומה איכפת לי להקב"ה אם תתהפך או לא, ואפשר יזיק לבריאותך ולמיחושך, והאם לא תראה בזה לשוטה ולמשוגע בעיני כל,**

**אז מנהמת לבי שאגתי, יגער ד' בך השטן, לא עת לחשוב חשבונות עתה, השעה גדולה, יחידה ודחוקה, לעשות עתה עשיי מעין מס"נ לשם צורי וקוני אני רוצה, וכיון שכך, בבריאותי תפחדני ובבזיוני תספקני, מצאתי איפא את העשיי החריפה אשר חפשתני, ומעתה אני מחלט ומתקדש לה,**

#### מעשה ההתהפכות קוזע'ליק נתקדשה לי

**ומן אז עשיי ההדיוטית זו אשר מלבי בדיתי, נתקדשה לי, נתיקרה בפני, ונתבטלתי לפני, וכאשר מחשבת גופי רק התחילה להתרחש ולחשוב את פעולתה הפשוטה מעשה ההתהפכות אשר לפני, תיכף קדמוה נשמתני ומחשבה כעין מס"נ בי הבעירה, לא התהפכות פשוטה ראיתי בדמיוני, רק כעין מזבח היי מבהיק לעיני, המקום אשר בו בשעת חינוך ספה"ת נעבור, הכל נתקדש והכל לאש בוערת התלקח, ודמי תוסס ועיני זולגות דמעות,**

**מי, ובמה, נתקדשה לשעה, עשיי זו אשר מלבי בדיתי, ולמה זה גם גופי, ממנה כ"כ פרקס וכה נתקדש, אם לא, עיי נצוצות**

**יש לשאול, איך אמר אותו מלגלג שמא פת צוננת של תשעה ימים, הרי חז"ל אומרים כי הלחם היה חם ביום הלקחו משולחן המערכה, ופירש רש"י (שמואל א' כ"א ז') שהיה חם ביום הלקחו כביום סידורו,**

#### יסוד מוסד בדרך האדם להכין את נפשו

**אלא צ"ל, כי יסוד מוסד בדרכי האדם, שכל דבר תלוי בהכנת נפשו של האדם, כיצד להסתכל על כל דבר, עד כדי כך, כי על לחם הפנים שבמקדש, שאמרו חז"ל שהיה חם ביום הלקחו, ראה המלגלג שהיה קר, ויש ללמוד מזה, כמה יש לאדם להכין את נפשו לראות כל דבר על פי תורתנו הקדושה ורצון השי"ת.**

כתיב, (ישעיהו פרק סו פסוק כ') "והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה' בסוסים וברכב ובצבים ובפרדים ובכרכרות על הר קדשי ירושלם אמר ה' כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור בית ה' :

**רש"י ובכרכרות - בשיר משחקים ומכרכרים כמו ודוד מכרכר, מצודת ציון ישעיהו פרק סו פסוק כו) בכרכרות - ברקודים של שמחה וכן ודוד מכרכר בכל עוז (שמואל ב' ו) :**

\*\*\*\*\*

#### ט, הכשרת האברכים על הקוז'עליק התהפכות של דוד המלך

כתב בספר הכשרת האברכים (צו וזירוז פרק כ"ז), אם בריאה יברא האיש ישראל מקרבו קדושה אשר בה את הקדוש ישראל יקדש, אז כל עשיותיו, אף אשר יבדה מלבו לעשות לשם ד' לשעה זו, לגוף קדושה יתהוו, גם גופו מגופם ירתיח יתוסס גם יתקדש,

**כי למה זה כ"כ נתפעלתי, בשעה שהחלטתי לעשות את ההתהפכות (קאזשעליק), בשעת חינוך ספר התורה, ולמה זה רחפו כ"כ עצמותי כשראיתי מאז את המקום אשר בו ארקוד ואתהפך וכל גופי נזדעזע,**

#### תשוקת האיש ישראל מתלקחת בו הרבה יותר ממצבו בתורתו ובעבודתו

**הרבה פעמים, תשוקת האיש ישראל מתלקחת בו הרבה יותר ממצבו מתורתו ומעבודתה, ואומר, מי יתן לי איזה עשיי גדולה וחריפה ואעשנה לשם ד', לבו נופל בקרבו, מה תורתני ומה כל עבודתי, גם נפשי**

הטובים אשר מכבר בי נתקבצו, ועתה נבראו, אשר גם הפחות מישראל זוכה להם,

ומה מאד שמחתי בראותי אחר כך בהפירוש עץ יוסף, שמביא ממפורש אחד שדוד המלך התהפך לפני ארון הקודש, (מובא בעץ יוסף על מדרש רבה, במדבר פרק ד' פרשה ד' פיסקה ט"ז) בשם המעריך שבספר הערוך, ערך אספירס), ז"ל העץ יוסף אבל המעריך כתב אספירס בלשון טורקי טאקל"א מין דילוג הוא שהאדם הופך כל גופו, עכ"ל הכשרת האברכים.

צא ולמד, הביטה וראה, גם בענין לחם הפנים עבודה מקודשת במקדש, וגם בענין ריקוד דוד המלך לפני ארון הקודש, איך אפשר להביט משני צדדים הפכיים זה מזה, עד כמה יש לאדם להכין את עצמו לכוון דעתו לדעת הבורא יתברך, כאשר ביארנו באות י'.

\*\*\*\*\*

### י, ביום השמיני מכוון להיום ה' נראה אליכם לגילוי שהיה בקריעי"ס

**כתיב** (ויקרא ט"א) ויהי ביום השמיני וגו' כי היום ה' נראה אליכם,

#### השווה הנביא גילוי שכינה של לעתיד כבקריעי"ס

**מבואר**, כי בקריעת ים סוף היה לבני ישראל המראה הגדול ביותר,

**כתיב** (ישעיה י"א ט'), כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים,

**איתא במכילתא** (פרשת שירה פ' ג') ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר הנביאים,

**בקריעת ים סוף** היה **גילוי שכינה** הגדול ביותר, וכשרצה הנביא ישעיה לומר **כי מלאה הארץ דעה את ה'**, פירוש שיהיה גילוי שכינה הגדול ביותר וכולם יידעו את ה', השווה זאת **לקריעת ים סוף** שאז היה גילוי שכינה הגדול ביותר כדלעיל,

#### כמים לים מכסים הוא בזמן קריעת ים סוף

וזה היה **בקריעת ים סוף** שהיה הים מגולה ואח"כ נתכסה, וזהו פירוש הפסוק כי יגיעו לדרגה של **ומלאה הארץ דעה את ה'** כמו שהיה בזמן **שהמים לים מכסים**. שזהו קריעת ים סוף.

**לפי"ז יש לרמז**, כי מה שמעידה התורה כי ביום השמיני ה' נראה אליהם, הכוונה למראה הגדול ביותר, וזה היה בקריעי"ס, ומכאן רמז לדברי ר' משה הדרשן שקריעי"ס היה **ביום השמיני**.

\*\*\*\*\*

### יא, בירור בדבר שתיקתו של אהרון

**כתיב** (ויקרא פרק י פסוק ג) "ויאמר משה אל אהרון הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן"

**רש"י** (ויקרא פרשת שמיני פרק י פסוק ג) הוא אשר דבר וגו' - היכן דבר ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט מג). אל תקרי בכבודי אלא במכובדי. אמר לו משה לאהרון אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בד, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממדך:

**יידם אהרון** - קבל שכר על שתיקתו. ומה שכר קבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדוב פרשת שתויי יין:

ישעיהו פרק כג פסוק ב  
דומו ישבי אי סחר צידון עבר ים מלאוך:  
רש"י ישעיהו פרק כג פסוק ב  
דומו יושבי אי - התאבלו ושבו דומים

יחזקאל פרק כד פסוק יז  
האנק דם מתים אבל לא תעשה פארך חבוש עליך ונעליך תשים ברגליך ולא תעטה על שפם ולחם אנשים לא תאכל:

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף סה עמוד א  
לא נברא יין אלא לנחם אבלים

יש לדעת, בשתיקתו של אהרון, למה קיבל שכר פרשת היין, וגם יש לדעת שתיקתו של אהרון מה היא, שתיקה מקבלת או שתיקה של אבלות,

#### יש לבאר בדרך הכלי יקר

כלי יקר ויקרא פרק י" פסוק ט' סמך ציווי זה לכאן לפי שלא נברא היין כי אם לנחם בו

האבלים (עירובין סה א) ויחשוב אהרון שבאבלו לפחות מותר לו לשתות יין על כן הזהירו כאן שאפילו באבלו אסור לו לשתותו דרך שכרות.

## יג, ביאור הכתוב נער הייתי וגם זקנתי לדף היומי יבמות ט"ז ע"א

**איתא בגמרא** (יבמות דף טז עמוד א) בימי רבי דוסא בן הרכינס התירו צרת הבת לאחין, והיה הדבר קשה לחכמים, מפני שחכם גדול היה, ועיניו קמו מלבא לבית המדרש. מסורת הש"ס: אמרו מי ילך ויודיעו, אמר להן רבי יהושע: אני אלך. ואחריו מי, רבי אלעזר בן עזריה. ואחריו מי? ר"ע. הלכו ועמדו על פתח ביתו. נכנסה שפחתו, אמרה לו: רבי, חכמי ישראל באין אצלך, אמר לה: יכנסו, ונכנסו. תפסו לרבי יהושע והושיבהו על מטה של זהב. א"ל: רבי, אמור לתלמידך אחר וישב, אמר לו: מי הוא? רבי אלעזר בן עזריה. אמר: **ויש לו בן לעזריה חבירו קרא עליו המקרא הזה: נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם, תפסו והושיבו על מטה של זהב.** א"ל: רבי, אמור לתלמידך אחר וישב, א"ל: ומי הוא? עקיבא בן יוסף. א"ל: אתה הוא עקיבא בן יוסף, ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו? שב, בני, שב, כמותך ירבו בישראל. ע"כ,

**כתב המהרש"א נער הייתי**, בזמן עזריה אביו, **וגם זקנתי** עתה בזמן בנו ר"א, ולא ראיתי צדיק נעזב הוא עזריה, וזרעו מבקש לחם הוא בנו ר"א, וע"ש שעזריה ובנו ר"א עשירים גדולים היו כדמוכח פרק במה בהמה (שבת נ"ד ע"ב) **ולר' עקיבא אמר** אתה הוא עקיבא בן יוסף, גר צדק מבני בניו של סיסרא כמותך ירבו בבני ישראל, ולא מן הגרים שיזכו בני ישראל לכך, ולא גרים הבאים מעובדי כוכבים. עכ"ל המהרש"א,

יש לבאר ע"ד הרי אני כבן שבעים שנה

איתא בגמרא (ברכות דף כח עמוד א) ההוא יומא בר תמני סרי שני הוה, אתרחיש ליה ניסא ואהדרו ליה תמני סרי דרי חירותא. היינו דקאמר רבי אלעזר בן עזריה: **הרי אני כבן שבעים שנה ולא בן שבעים שנה.**

לפי"ז יש לפרש **קרא עליו המקרא הזה, נער הייתי גם זקנתי**, שגם שהיה **נער**, היה נראה **זקן**, וע"ז אמר נער הייתי גם זקנתי,

\*\*\*\*\*

פרשת פרה

כלי יקר ויקרא פרק י פסוק ט לפי שהשתיקה יש לספק בה, אם הוא שותק ומצטער וקורא תגר בלבו על משפטי ה' או אם הוא שותק ושמה בלבו כמדת הצדיקים ששמחין ביסורין, על כן נתיחד אליו הדיבור כדי לגלות על טוהר מחשבתו שהרי אין הקדוש ברוך הוא משרה שכירתו כי אם מתוך שמחה, ודיבור זה היינו ששרתה עליו השכינה מתוך שמחת לבבו בזה נודע לכל כי היה שמח ביסורין כמדת הצדיקים:

\*\*\*\*\*

## יב, דברים שהשווה הכתוב בין שמיני למילואים לשמיני למילה

**כתיב** (ויקרא ט' א') ביום חנוכת המשכן, ויהי **ביום השמיני**,

**כתיב**, (ויקרא י"ב ג') **וביום השמיני** ימול בשר ערלתו,

### בכמה דברים מצינו דברים השווים בין שמיני למילה לשמיני למילואים

**א. איתא בסדר עולם** דאותו היום, שמיני למילואים, נטל יו"ד **עטרות**, ובמילה מצינו, בזוה"ק פרשת בא (דף ל"ו ע"א), והוא ישב פתח האהל, **משום דאתגלייא יו"ד**, ע"י המילה, (ועיין בתנחומא תזריע אות ה')

**ב.** היום השמיני למילואים, הוא יום ראשון **לשכון שכינה בישראל**, (סדר עולם) יום שמיני למילה, הוא יום הכנס התינוק **תחת כנפי**

**השכינה**, כמ"ש מיום **השמיני** והלאה ירצה דמו, ויהי ה' **אלקיו עמו**.

**ג.** ביום השמיני למילואים כתיב, ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם, יהי רצון שתשרה שכינה **במעשה ידיכם**, איתא בגמרא, (שבת ל"ב ע"ב), איזה הן **מעשה ידיו** של אדם הוי אומר בניו ובנותיו, וזהו

הברכה לאבי הילד ואמו, יהי רצון שתשרה שכינה **במעשה ידיכם**,

**ד.** שמיני למילואים הוא יום **חנוכו של המשכן**, ושמיני למילה הוא יום **חנוכו של התינוק**, בהכללתו בעם ישראל, וגם אפשר לפרש יזכו **לחנוכו**, מלשון **חנוכת המזבח חנוכת הבית**,

\*\*\*\*\*

## יד, למה הוקבעה פרשה זו אחת בשנה לקרות אותה ביאור בעל העקיפה

**כתב בספר עקידת יצחק**, (שער עט) אשר לזה הוקבעה פרשה זו אחת בשנה לקרות אותה בכל קהלות ישראל ובכל מקומות מושבותם, לקרות אותה בספר בפני עצמו,

**בין פורים לראש חדש ניסן**, כדי שתבא פרה וזכרון התשובה ותכפר בין שתי גאולות, גאולת פורים שהיתה בימי מרדכי ואסתר וגאולת ניסן ממצרים, והמקווה לעתיד, כמו שאמרו (ראש השנה יא, א) בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. וכן אמרו בירושלמי (מגילה פרק ג הלכה ה) רבה בשם רבי חייא בר אסי אמר אין מפסיקין בין פורים להחדש,

**וסימן פרשיות הללו** בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה **בין שלישי לרביעי לא ישתה**. ובדין הוא שהיה ראוי לקדום פרשת החדש לפרה אדומה, שהרי באחד בניסן הוקם המשכן ובשני בו נשרפה הפרה, ולמה הקדימוה, אלא מפני שהיא טהרתן של ישראל. הנה שביארו שתקנו פרשה זו לדורות לזכר טהרתן של ישראל. ואף על פי שאין לנו אפר הפרה ולא הזאות מי הנדה בפעל, מכל מקום רצו שתקדם הפרה להחדש, כדי שיהיה זכר להזאות שלישי ושביעי הנוהגין בה קודם שיעלו לרגל, שאם יאחרו אותה לפרשת החדש לא יספיק הזמן, **עכ"ל העקיפה**,

\* \* \* \* \*

## טו, ג' סיפורים המסוגלים להשפיע לבני ישראל צרכי פסח בהרחבה

**המגיז הקדוש מקאזניץ** זי"ע סיפר בכל שבת מברכין ניסן אלו הג' סיפורים ומסוגלים להשפיע לבני ישראל צרכי פסח בהרחבה,

וכ"ק מרן **בעל שומר אמונים** זי"ע צוה לספר הג' סיפורים בהיומא דהילולא של רבינו רבי אלימלך זי"ע

### **מעשה הראשון**

היה איזה יהודי שעשה לפני חג הפסח חבית יין שרף ונסע למכור את החבית יי"ש ועבר עם החבית יי"ש את הגבול בין מדינה למדינה ותפסו אותו שומרי הגבול ולקחו ממנו את החבית יי"ש היה אסור לפי חוקי המדינה לסחור עם יי"ש מבלי רשיון מיוחד נסע היהודי תיכף להרבי רבי אבימלך זי"ע ובכה

מאד שלקחו ממנו החבית יי"ש אז אמר לו הרר"א שילך ויאמר לשומרי הגבול שיטעמו מהחבית יי"ש ויראו שזה חבית מים ולא יי"ש וכן עשה היהודי וצוה לשומרי הגבול לטעום מהחבית וראו שהיא מלאה מים ולא יי"ש ונתנו בחזרה החבית יי"ש והיהודי חזר שוב להרר"א ובכה לפניו שהחבית יי"ש הינה מקור הכנסה עבורו לצרכי פסח ועכשיו החבית יי"ש מלאה מים אז אמר לו הרר"א שיטעום ויראה מלאה יי"ש וכך הוה שהחבית מים נהפך שוב ליי"ש והיה להיהודי צרכי פסח בהרחבה גדולה,

### **מעשה השני**

פעם היה מלך שנאבדה ממנו טבעתו וצוה לחפש הטבעת ומי שקיבל על עצמו לחפש הטבעת נתן לו המלך הרבה מעות שיהיה לו אפשרות לחפש הטבעת והיה שם יהודי שהיה עני ואביון ולא היה לו במה להכין צרכי חג הפסח אמרה לו אשתו הנה אתה רואה שהמלך נותן מעות למי שרוצה לחפש טבעתו תלך גם אתה ותאמר שאתה גם כן רוצה לחפש הטבעת והמלך יתן לך מעות ובזה המעות יהא לנו במה להכין צרכי חג הפסח ונראה בעינינו עצת אשתו והלך להמלך ואמר שרוצה ג"כ לחפש טבעתו והמלך נתן לו מעות והיהודי הכין בזה המעות צרכי פסח בהרחבה גדולה והיהודי היה ג"כ מכניס אורחובהיא לביתו על הסדר של ליל חג הפסח הרבה אורחים אחד מיועצי המלך היה גלח שונא ישראל מובהק ולא היה יכול לסבול איר יהודי הנ"ל רימה את המלך והוציא ממנו מעות והלך הגלח בליל חג הפסח מאחורי חלון היהודי וכראותו איך שאוכל ושותה ואינו עוסק כלל בחיפוש טבעת המלך הלך הגלח להמלך ואמר לו אתה חושב שהיהודי מחפש הטבעת הנה אראה למלך מה עשה היהודי במעות שנתן לו המלך והמלך הלך עם הגלח עד ביתו של היהודי ועמדו מאחורי החלון והסתכלו בפנים וראו האיך שהיהודי יושב כמלכה בגדוד והיהודי היה לו מנהג כשאמר ההגדה כשהגיע להחרוזים דיינו אמר היהודי חרוז אחד וכל המסובים ענו אחריו דיינו ובעת שעמד המלך מאחורי החלון אמר אז היהודי החרוזים של דיינו ושמו של הגלח היה דייני ואמר המלך הנה עכשיו עושה היהודי חקירה מי גנב טבעת המלך וכולם אומרים דייני והבין המלך שהגלח דייני הוא גנב הטבעת וצוה המלך לאסור הגלח ולהכותו עד שיודה וכך הוה שהודה שגנב הטבעת והיהודי היה לו צרכי פסח בהרחבה גדולה

### **מעשה השלישי**

פרשה של פרה אדומה חקרתני ושאלתני  
ופשפשתי אמרתני אחכמה והיא רחוקה. ע"כ,

**שהמע"ה לימד בכאן חכמה ודעת**, "אמרתני  
**אחכמה**", כלומר, כאשר האדם אומר לעצמו  
הריני רוצה להחכים, העצה היא, לדעת שהיא  
"רחוקה ממנו", וצריך לחפש אחריה, על דרך  
אמרם, איזהו חכם הלומד מכל אדם, וזהו,  
"אמרתני אחכמה, והיא רחוקה ממני".

\*\*\*\*\*

### **יז, הדברים שנעשו בזכות אברהם** **אבינו הם באים בתמימות כמו פרה** **אדומה**

**כתיב** (משלי כ' ז'), "מתהלך בתומו צדיק",

**כתיב** (בראשית י"ז א'), "התהלך לפני והיה  
תמים",

**איתא במדרש** (פסיקתא רבתי פרשה י"ד) "זאת  
חקת התורה" וגו', כך פתח ר' תנחומא בר  
אבא, מתהלך בתומו צדיק, זה היה אברהם,

**התהלך לפני והיה תמים**, א"ר אלעזר בשם  
ר' סימן, כל מה שעשה אברהם למלאכים,  
פרע הקב"ה לבניו,

**הוא אמר** (בראשית י"ח ה'), **ואקחה פת לחם**,  
ופרע הקדוש ברוך הוא לבניו, (שמות ט"ז ד'),  
**הנני ממטיר לכם לחם מן השמים**,

**הוא אמר** (בראשית שם ד'), והשענו תחת העץ,  
פרע הקב"ה לבניו (ויקרא כ"ג מ"ג), כי בסוכות  
הושבתי את בני ישראל,

**הוא ליוה למלאכים**, (בראשית שם ט"ז),  
**ואברהם הולך עמם לשלחם**, והקדוש ברוך  
הוא ליוה לבניו, (שמות י"ג כ"א), **וה' הולך**  
**לפניהם יומם**,

**הוא הביא לפני המלאכים מים**, שנאמר  
(בראשית שם ד'), יוקח נא מעט מים ורחצו  
רגליכם, וכן (שם שם ז'), ואל הבקר רץ  
אברהם,

**אמר לו הקב"ה**, היא טהרתם של בניך, יהיו  
נותנים מן אפר פרה לתוך המים, ומזים  
ומטהרים, **עכ"ל הפסיקתא**,

**מה שנעשה בזכות א"א מצינו בו שלימות**

יהודי אחד עבד אצל פריץ פעם אחת התפאר  
הפריץ ואמר להיהודי נכון הדבר באם לא  
הייתי נותן לך פרנסה היית גווע ברעב ח"ו  
היהודי היה תמים וי"ש ענה להפריץ מה אתה  
אומר אתה מפרנס אותי הלא יש אל בשמים  
והוא זן ומפרנס לכל הברואים ואותי ג"כ  
מפרנס ואם הפריץ לא יהיה השליח מן  
השמים יתן לי השי"ת ע"י שליח אחר כששמע  
הפריץ תשובתו של היהודי חרה לו מאד וצוה  
להיהודי שיעזוב מיד את מקומו ולא יתן לו  
שוב עבודה זה היה לפני חג הפסח והיהודי  
היה עני ולא היה לו במה להכין צרכי החג  
להפריץ היה אוצר של מטבעות זהב והפריץ  
נהג ליכנס לאוצרו לנקות המטבעות מחלודה  
והיה מנקה המטבעות ברוק שבפיו ולהפריץ  
היה חיה קוף וכידוע שזאת החיה עושה מה  
שרואה שהאדם עושה וכשנכנס הפריץ  
לאוצרו לנקות המטבעות לקח עמו הקוף  
וראתה איך שהפריץ מנקה המטבעות ברוק  
שבפיו וחשבה שהפריץ אוכל מהמטבעות של  
זהב אח"כ ירדה החיה לבדה להאוצר  
והתחילה לאכול מהמטבעות עד שנתמלא  
כרסה עם מטבעות של זהב ונפלה פגר כשראה  
הפריץ שהחיה נפלה פגר צוה למשרתו  
שיזרוק הנבלה לביתו של היהודי שידע שאם  
אני לא נותן לו אזי אין לו פרנסה וכשזרקו  
החיה בביתו של היהודי נקרע בטנה ונפלה  
ממנה הרבה מטבעות של זהב והיה כבר  
להיהודי צרכי חג הפסח בהרחבה גדולה בליל  
הפסח שלח הפריץ את משרתו לבית היהודי  
לראות אם יש לו מה לאכול ומשרתו הגיע  
בחזרה ואמר להפריץ שיש להיהודי כל טוב  
אז שלח לקרוא את היהודי ושאל אותו מאין  
היה לו מעות להכין צרכי פסח סיפר לו  
היהודי איך שזרקו לו חיה בביתו וממנה  
נפלה מטבעות של זהב אז אמר הפריץ עכשיו  
כבר מודה שהשי"ת זן ומפרנס לכל והיה  
להיהודי צרכי פסח בהרחבה גדולה.

מפי הרה"ח ר' אלעזר ביין ששמע מהגה"ק  
מפיאסעצנא זי"ע נכד המגיד מקאזניץ זי"ע

מובא בספר אוצר ישראל מאת מוה"ר רבי  
ישראל הלוי רוזנצווייג זצ"ל

\*\*\*\*\*

### **טז, ביאור הכתוב אמרתני אחכמה** **והיא רחוקה ממני**

**איתא במדרש** (רבה, במדבר פרשה י"ט פסקה ג'),  
**כתיב** (במדבר י"ט ב') "זאת חקת התורה" וגו',  
רבי יצחק פתח, **כתיב** (קהלת ז') "כל זה נסיתי  
בחכמה אמרתני אחכמה והיא רחוקה ממני",

להתגבר עליהם, וזה טעם שסמוך לעליית השחר החושך מתגבר, כי כל דבר מתפעל מהפכו דווקא,

**לפיכך** כל אוכל וזרע אינו מתפעל מן הטומאה לעשות בו רושם עד שיבא עליו מים שכולם טהרה, ואז הטומאה רצונה לנצח הטהרה ומתגבר עליה ועושה בה רושם.

**כך מי נדה**, שיש בהם מים שכולם טהרה ויש שם אפר פרה שכולו טומאה והם מעורבין יחד, לפיכך אם מי נדה זורק על אדם טמא אז אין האדם מתפעל מן האפר, שהרי הוא ממינו, אבל הוא מתפעל מן המים, שהם הפכיים לו, כי הוא טמא והמים טהורים ע"כ המים פועלים בו ומנצחים הטומאה,

**אבל אדם טהור** הנושא מי הנדה אינו מתפעל מן המים כי הם ממינו ששניהם טהורים, אבל הוא מתפעל מן האפר שהם הפכיים לו. כי הוא טהור והאפר טמא, ע"כ האפר פועל בו ועושה בו רושם לטמאו, עכ"ד, ועיי"ש המשך הסברו הנפלא.

\*\*\*\*\*

### יט, לטמא מעפר שרפת החטאת ר"ת למשה וגם ר"ת שלמה, בנין אריאל

**כתיב** (במדבר י"ט י"ז), "ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת, ונתן עליו מים חיים אל כלי",

**כתיב** (קהלת י"ב י") "בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת",

**איתא בגמרא** (ראש השנה כ"א ע"ב), "בקש קהלת למצוא דברי חפץ", בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו "וכתוב ישר דברי אמת", ע"כ,

בספר **בנין אריאל** מאת מוה"ר רבי **שאל** **אב"ד אמסטרדם**, (פרשת חוקת ד"ה מסכת ר"ה) כתב, **וז"ל**,

**איתא בגמרא** (ר"ה כ"א ע"ב) "בקש קהלת למצוא דברי חפץ", בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו וכתוב ישר דברי אמת, **והוא תמוה**,

וכך כתב, **אמרתני, לפי המדרש** ילקוט, לך אני מגלה טעמי פרה, אבל לאחרים חוקה, הרי שנתגלו טעמי פרה למשה, אבל שלמה

**אפשר לומר**, דכיון דנעשו הדברים הללו בזכות אברהם אבינו, שעליו נאמר מתהלך בתומו צדיק, **התהלך לפני והיה תמים**, לכן, בכל אלו הדברים שנעשו בזכותו, אנו מוצאים גם כן שיש בהם תמימות, כלומר שיש בהם שלימות,

**לחם**, צריך לבצוע בלחם שלם, וגם על שתי לחם, יבצעו תמימים,

**סוכה**, סכך ודפנות, אתרוג לולב צריך להיות שלם ולא חסר.

**הוא ליוה למלאכים**, וה' הולך לפניו וכו', כתיב ולא ימיש וברש"י שהיו משלימין יום ולילה.

**אפר פרה**, פרה אדומה תמימה.

\*\*\*\*\*

### יח, טעם למה הפרה מטהר טמאים ומטמא טהורים

**איתא בפסיקתא** (דרב כהנא פרשת פרה), בזכות יוקח נא מעט מים, ובזכות אל הבקר רץ אברהם, זו תהיה טהרתן של ישראל, כאשר **יערבו מים באפר הבקר** ויזו עליהם, ע"כ, עיי"ש,

**אפשר לומר**, מכיוון ומים הם סימן לטהרה, ככתוב וזרקתי עליכם מים טהורים, ובעלי חיים, הם סימן טומאה, כגון עשיית העגל בדמות בעל חי, או לעובדי ע"ז כמו במצרים. ולכן החלק של **המים מטהר את הטמאים**, וחלק **הבעל חי מטמא טהורים**,

שוב מצאתי כעין ביאור זה בכלי יקר

**כתב הכלי יקר** (במדבר י"ט כ"א), וז"ל, **ומזה מי הנדה יכבס בגדיו**. רוב המפרשים יצאו ללקט ולא מצאו טעם מספיק למה הפרה המטהרת הטמאים תטמא הטהורים.

**ועתה הט אזנדך ושמע**, כי מצינו שכל אוכל אינו מוכשר לטומאה עד שיפול עליו מים, ואיך אפשר, המים שמקורם טהרה יסבבו הטומאה,

**אלא ביאור הענין כך הוא**, שכך הוא בטבעיות שכל דבר אינו מתפעל כ"א מהפכו, ולא ממה שהוא ממינו, כדרך שהיצה"ר מתגרה יותר בישראל מבאומות ובת"ח יותר מכולם, (סוכה נב.) לפי שכולם הפכיים לו, ע"כ הוא רוצה

אמר (קהלת ז') "אמרתי אחכמה והיא רחוקה",

**ראיתי בספר**, שיש רמז בפסוק "ולקחו ל'טמא מ'עפר ש'רפת ה'חטאת", ר"ת **למש"ה**, להורות, שנגלו טעמי פרה למשה,

**אמנם**, זה הרמז עצמו יכול להורות ג"כ על **שלמה**, שהוא גם **מרומו בר"ת הללו**, אבל ההפרש בין זה לזה, דאותיות **למש"ה** רמוזים בראשי תיבות, **ל'טמא מ'עפר ש'רפת ה'חטאת**, על הסדר **ביושר**, אבל אותיות **שלמ"ה** רמוזים בר"ת הללו, **שלא כסדרן**,

זהו שאמרו, **בקש קהלת להיות כמשה**, שיתגלו גם אליו טעמי פרה, לפי שהיה סבור, כמו שנרמזו אותיות הללו **למש"ה**, כך נרמזו גם אותיות **שלמ"ה**, לכך רצה לידע טעמי פרה, יצאה בת קול, וכתב **יושר דברי אמת**, דאותיות **למש"ה** הם רמוזים בר"ת הללו, **ביושר**, משא"כ אותיות **שלמ"ה**, עכ"ל. בספר **בנין אריאל**.

(מובא בספר תורת החיד"א אות י"ד מהספר פני דוד בשם רבני אשכנז,

\*\*\*\*\*

### כ, ביאור הכתוב יושר דברי אמת כי תפילין ומזוזות צ"ל כתובין כסדרן

**כתיב** (קהלת י"ב י') "בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת",

**איתא בגמרא** (ראש השנה כ"א ע"ב), "בקש קהלת למצוא דברי חפץ", **בקש קהלת להיות כמשה**, יצתה בת קול ואמרה לו "**וכתוב יושר דברי אמת**", ע"כ,

**הלכה היא כידוע**, כי ספר תורה ניתן לכתוב **שלא כסדרן**, אך תפילין ומזוזות יש לכתוב רק **ביושר**, אות אחר אות, שיהיו כתובין **כסדרן**,

**כתיב** (שמות ל"ד כ"ז) "ויאמר ידוד אל משה כתב לך את הדברים האלה", **מבואר**, כי משה רבינו כתב את התורה, וגם ביום מותו כתב י"ג ספרי תורה, כדאיתא במדרש פרשת וילך, וכדאיתא בגמרא בבא בתרא י"ד, עיי"ש,

**איתא בגמרא** (ברכות ו' ע"א) **תפילין דמרי** עלמא מה כתיב בהו אמר ליה (דברי הימים א', פרק י"ז כ"א) "**ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ**"

**פסוק זה שנכתב בתפילין** נאמר ע"י דוד המלך, בשעה ששיבח להקב"ה, לאחר שנאמר לו כי הוא לא יבנה את בית המקדש, **רק שלמה בנו**, וכך איתא בדברי הימים א' פרק י"ז,

"ויהי דבר אלקים אל נתן לאמר" "לך ואמרת אל דויד עבדי כה אמר ידוד לא אתה תבנה לי הבית לשבת"

"והיה כי מלאו ימיך ללכת עם אבתיך והקימותי את זרעך אחרוך אשר יהיה מבניך והכינותי את מלכותו",

"**הוא יבנה לי בית וכננתי את כסאו עד עולם**",

"אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן וחסדי לא אסיר מעמו כאשר הסירותי מאשר היה לפניך"

"והעמדתיהו בביתי ובמלכותי עד העולם וכסאו יהיה נכון עד עולם"

"ויבא המלך דויד וישב לפני ידוד ויאמר" וגו',

"ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ",

**מבואר א"כ**, כי הפסוק שנכתב בתפילין נאמר אצל **שלמה המלך**,

לפי"ז אפשר לבאר כמין חומר,

דברי חז"ל שאמרו **בקש קהלת להיות כמשה**, פירוש, ששלמה המלך ביקש, שכשם **שבתורה** שנכתבה ע"י משה רבינו, אין צריך לכתוב כסדרן, כך יהיה גם **בתפילין**, שלא יהיה צריך להיות כסדרן,

יצתה בת קול ואמרה לו "**וכתוב יושר דברי אמת**", פירוש כי דברי **אמ"ת** שראשי תיבות שלהם, **א'לו מ'זוזות ת'פילין אמ"ת**, אלו צריכין להיות כתובין ביושר וכסדרן, שלא

כתורת משה שאפשר לכתבה שלא כסדרן, וזהו **בקש קהלת להיות כמשה**, יצתה בת קול ואמרה לו "**וכתוב יושר דברי אמת**".

\*\*\*\*\*

### כא, צחוק תעשה מאמא שלך אמרו לו חכמים וחנק את עצמו

**איתא במדרש** (פסיקתא רבתי פרשה יד) א"ר פנחס הכהן בן חמא שאמר בשם רבותינו, מעשה היה שנצטרכו ישראל לפרה אדומה ולא היה מוצאים, ואח"כ מצאו אותה אצל עכו"ם אחד, הלכו ואמרו לו מכור לנו את

**ביתו ותלה את החבל וחנק את עצמו כן יאבדו  
כל אויבך ה'.**  
ע"כ לשון הפסיקתא.

\*\*\*\*\*

## **כב, חוקת התורה מכוון אל ההסתר שבידיעה והבחירה**

**בני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר י – "חקת  
התורה" בו יבואר דרושים לפרשת פרה, ונקרא שם  
המאמר חקת התורה**

בדרוש ארוך מאוד מבאר בעל **בני יששכר**, כי  
זאת חוקת התורה, מה שאין שכל אנושי יכול  
להבין דבר והיפוכו, כיצד מטהר טמאים  
ומטמא טהורים, בכך באה תורה ללמדנו כי  
יש דברים הפכיים זה מזה, וללמדנו בא כי יש  
לנו להאמין, בחוק הידיעה והבחירה שאין  
שכל האדם יכול להשיג, והוא לטובתינו, שלא  
נשיג דבר זה כמבואר באריכות דבריו, ועלינו  
להאמין מבלי להבין, עיי"ש בדבריו  
המשכילים של הבני יששכר,

**להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל**

**"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק**

**פקס 03-6161777 נייד 0527-616166**

**מייל y0527616166@gmail.com**

הפרה שיש לך שאנו צריכים לה, אמר להם  
תנו את דמיה וטלו אותה, וכמה הם דמיה  
בשלשה זהובים או בד' זהובים אמרו לו ואנו  
נותנים,

**עד שהם הולכים להביא את הדמים הרגיש**  
אותו העכו"ם להיכן הם צריכים את הפרה  
וכיון שבאו והביאו את דמיה אמר להם איני  
מוכרה לכם, אמרו לו שמא להוסיף על דמיה  
אתה מבקש

**ואם אתה מבקש אנו נותנים לך כל מה**  
שתבקש, ואותו רשע כל שהיה רואה אותם  
דחוקים עילה היה עליהם, אמרו לו טול לך ה'  
זהובים והוא לא היה מבקש טול עשרה טול  
כ' עד שהגיעו לקי' והוא לא היה מבקש, ויש  
מרבתינו אומרים עד שהגיעו ליתן לו אלף  
זהובים, כשקיבל עליו ליתנה להם באלף  
זהובים והתנו עמו והלכו להביא לו הזהובים,

**מה עשה אותו הרשע** אומר לגוי אחר חבירו  
בא וראה **היאך אני משחק ביהודים הללו**  
כלום הם מבקשים אותה ונותנים לי כל  
הדמים אלא מפני שלא עלה עליה עול, הריני  
נוטל את העול ונותנו עליה ומשחק אני  
עליהם ואטול את ממונם,

**שתי הסימנים של פרה שלא עלה עליה עול**

**כן עשה נטל את העול ונתן עליה כל הלילה,**  
וזה היא סימנה של פרה שלא עלה עליה עול  
שתי שערות יש בצוארה במקום שעול נתון  
וכל זמן שלא עלה עליה עול שתי שערות  
זקופות הם, ניתן עליה עול מיד שתי השערות  
נכפפים,

**ועוד סימן אחר יש בה** עד שלא עלה עליה עול  
עיניה שוות, עלה עליה עול עיניה שורות והיא  
מתחלפת פוזלת ומסתכלת בעול,

**כיון שבאו ליקח אותה** ממנו וכל אותו הזהב  
בידם והראו לו הזהב מיד נכנס והעביר את  
העול מן הפרה והוציאה להם,

**כיון שהוציאה להם** התחילו מסתכלים בה  
ורואין את סימנה, אותם ב' שערות שהיו  
זקופות שנכפפו ועוד **עינים מן העול שנפלו,**

**לך תצחק מאמא שלך**

אמרו לו טול את פרתך אין אנו צריכין לה,  
**שחוק באמך** כיון שראה אותו רשע שהחזירו  
לו פרתו ויצא ריקם מכל אותם הזהובים,  
**אותו הפה שאמר אני משחק בהם התחיל**  
**אומר ברוך שבחר באומה הזו ונכנס לו לתוך**